

Nevyriausybinių organizacijų ir ekspertų
Koalicija „Galiu gyventi“

Vilniaus Universiteto
Medicinos fakultetas

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas
Visuomenės sveikatos institutas

PSO Bendradarbiaujantis centras
Žalos mažinimo klausimais

Vilniaus Universiteto Medicinos fakulteto
Visuomenės sveikatos institutas

PSO bendradarbiaujantis centras žalos mažinimo klausimais

VPLC patirtis: bendradarbiavimas su Vaiko teisių ir Probacijos tarnybomis bei Policija

Dr. Aušra Širvinskienė

Vilniaus priklausomybės ligų centro direktoriaus pavaduotoja;

Vilniaus universiteto dėstytoja;

Koalicijos „Galiu gyventi“ narė)

MOKSLINĖ-PRAKTINĖ KONFERENCIJA

„ŽALOS MAŽINIMAS: SVEIKATOS IR SOCIALINĖS PASLAUGOS NARKOTIKŲ VARTOTOJAMS“

Regioninis projektas „Žalos mažinimas veikia: finansuokite!“
2015 m. birželio 30 d., Vilnius

PRANEŠIMO TURINYS

1. Bendradarbiavimo svarba
2. Bendradarbiavimo su probacijos ir vaiko teisių tarnybomis tikslai ir patirtis
3. Bendradarbiavimo privalumai ir problemos

Nevyriausybinių organizacijų
ir ekspertų Koalicija „Galiu
gyventi“

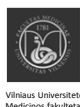
Vilniaus Universiteto
Medicinos fakultetas

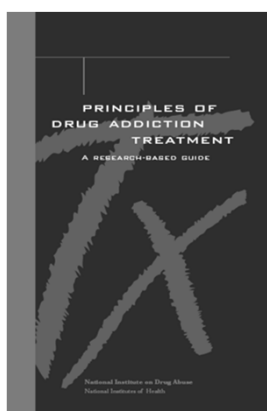
Vilniaus Universiteto Medicinos fakulteto
Visuomenės sveikatos institutas
PSO bendradarbiaujantis centras žalos
mažinimo klausimais

KODĖL REIKIA BENDRADARBIAUTI?

Nėra ribų nesąmonėms, kurių gali prisigalvoti žmogus, jei jis pernelyg ilgai mąsto vienas (Jacob Viner).

PRIKLAUSOMYBĖS GYDYMO PRINCIPAI (JAV, NIDA, 1999,2009)

- 4. Efektyvus gydymas tenkina daugelį asmens poreikių, ne tik nukreiptas į psichiką veikiančios medžiagos vartojimą;
- 11. Gydymas nebūtinai turi būti savanoriškas, kad būtų efektyvus.

BENDRADARBIAVIMO SVARBA

- Įvairūs tyrimai (Alexander ir kt.; El-Bassel ir kt.) pabrėžia skirtingų sričių specialistų bendradarbiavimo naudą sprendžiant asmenų, priklausomų nuo psichoaktyvių medžiagų problemas.

- Alexander J, Pollack H, Nahra T, Wells R, Lemak C. Case Management and Client Access to Health and Social Services in Outpatient; Substance Abuse Treatment. Journal of Behavioral Health Services & Research. July 2007;34/3(221-36):1094-3412.
- El-Bassel N, Chen D, Cooper D. Social Support and Social Network Profiles among Women on Methadone. The Social Service Review. 2012;72(3):379-401.

BENDRADARBIAVIMO SVARBA

- Mokslinių tyrimų duomenys rodo (Marlowe ir kt.), kad aplinkos (įvairių institucijų, policijos ir pan.) skatinimas kreiptis pagalbos yra veiksmingas.
- Motyvavimas ir nukreipimas gydymuisi nuo priklausomybės yra viena iš elgesio keitimo intervencijų, padedanti asmenims pakeisti rizikingą elgesį.

- Marlowe D, Kirby K, Bonieskie L, Glass D, Dodds L, Husband S, Platt J, Festinger D. Assessment of coercive and noncoercive pressures to enter drug abuse treatment. Drug Alcohol Depend. 1996;42:77-84

Kai trūksta bendradarbiavimo, klientams / pacientams suteikiama ne tokia gera pagalba, o specialistai taip pat dažnai jaučiasi bejėgiai.

BENDRADARBIAVIMO PAVYZDŽIAI

BENDRADARBIAVIMAS SU VILNIAUS PROBACIJOS TARNYBA

Probacijos tarnybos specialistai į VPLC siunčia asmenis, kuriems reikia:

1. konsultacijos ir / ar gydymo dėl priklausomybių psichoaktyvioms medžiagoms (asmenys yra probacijos tarnybos įskaitoje);
2. konsultacijos ir / ar gydymo dėl priklausomybių psichoaktyvioms medžiagoms (asmenys yra įpareigoti teismo gydytis).

REZULTATAI

- 2014 m. į VPLC nukreipta 66 asmenys gydytis priklausomybės ligas.
- Iš viso VPLC per 2014 metus buvo įpareigoti gydytis 115 asmenų, iš jų:
 - **33** asmenys VPLC nesilankė ir nesigydė.
 - **82** asmenys VPLC lankėsi reguliariai, iš jų:
 - **64** (78 proc.) nebuvo stebimas alkoholio/narkotikų vartojimas,
 - **13** vartojo alkoholį ar narkotikus,
 - **5** buvo stebimi vienkartiniai atkryčiai.

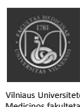
Jonas, 51 m., F10.2 (1999 m.)

Situacija:

- 1) įpareigotas teismo gydytis 2013.09.03 – 2014.03.19 laikotarpiui.
- 2) 2013.10.06 paskambino socialinei darbuotojai ir pranešė, kad po 13 mėn. remisijos vėl pradėjo vartoti alkoholį

Rezultatai:

- registracija darbo biržoje, lanko AA grupes;
- tęsia pradėtą depresijos gydymą PSC.
- organizuotas stacionarinis gydymas po atkryčio.
- susirado darbą (teatre)

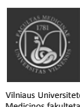
BENDRADARBIAVIMAS SU VTAT

- Bendradarbiavimo tikslas - paskatinti asmenis iš šeimų, turinčių vaikų ir patiriančių riziką dėl alkoholio ar narkotinių medžiagų vartojimo, savanoriškai kreiptis į specialistus konsultacijai dėl galimos priklausomybės ir gauti nuolatinę reikiamą medicinos ir psichosocialinę-pagalbą, būtiną palankių sąlygų vaikų auklėjimui sukūrimui.

REZULTATAI

- 2014 m. buvo dirbama su 144 asmenimis, 115 iš jų nukreipti 2014 metais. 14 (12 proc.) asmenų pagal įpareigojimą į VPLC nesikreipė;
- Iš 144 asmenų:
 - 56 asmenys (38 proc.) įpareigojimo nesilaikė ir sutartį pažeidė;
 - 88 (62 proc.) asmenys lankėsi reguliariai.

Tania (39 m.) F11.2

Situacija:

- į VPLC atvyko nukreipta VTAT;
- heroiną vartoja apie 10 m.;
- augina mažametę 4m. dukrą.

Rezultatai:

- organizuotas narkotinės abstinencijos gydymas VPLC stacionariame sk.;
- atlikti tyrimai dėl ŽIV, Hepatito C ir TB;
- palydėta tęsti gydymo į RC „Laisva valia“, kur pacientė buvo priimta kartu su dukra;
- spręsti kiti socialiniai klausimai.

BENDRADARBIAVIMAS SU POLICIJA

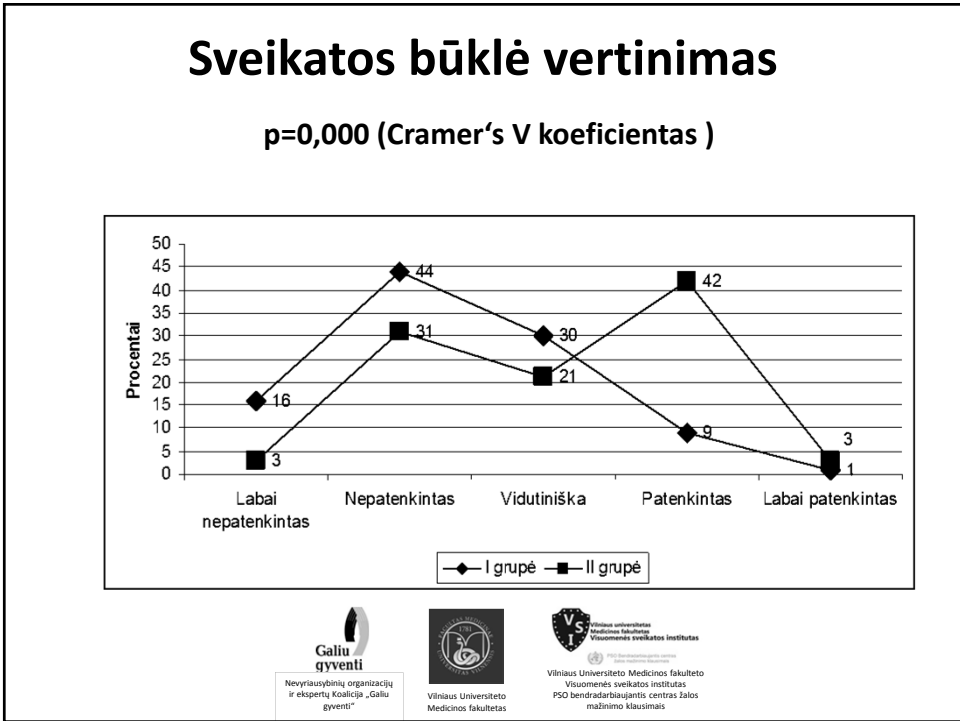
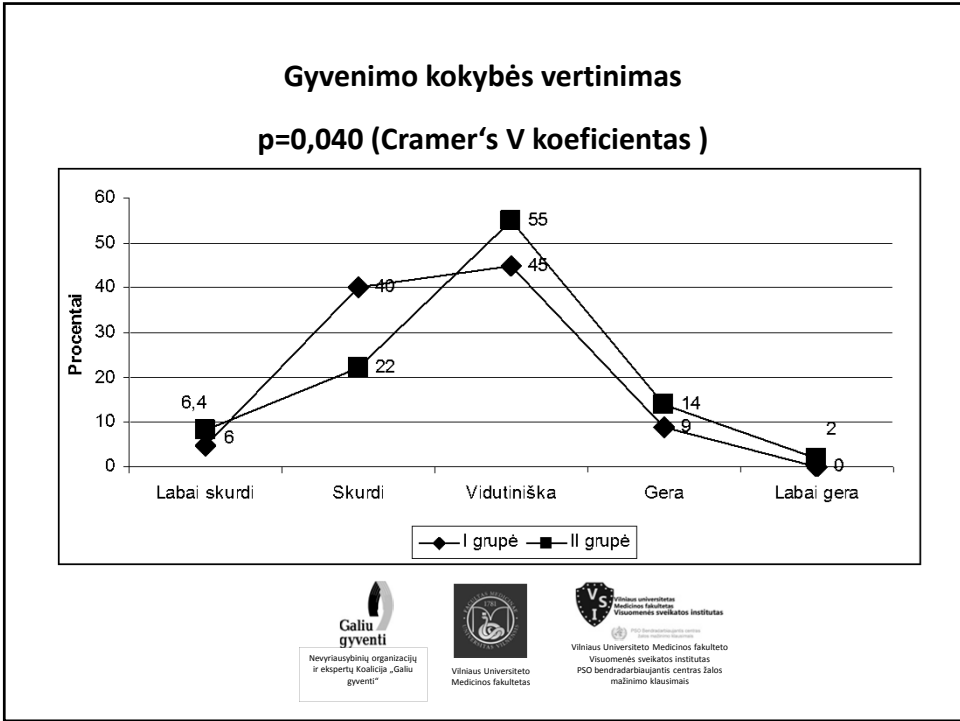
- 2010 m. liepos 15 dieną Narkotikų kontrolės departamentas prie LRV, Vilniaus priklausomybės ligų centras ir Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas pasirašė bendradarbiavimo sutartį.

Pasiekti rezultatai (1)

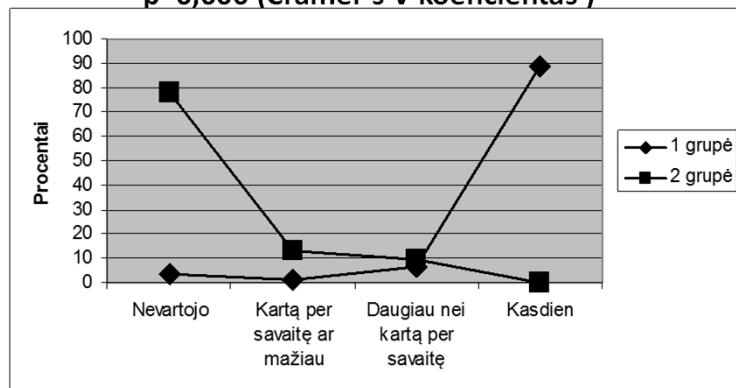
- Vilniaus priklausomybės ligų centrą atvyko 121 asmuo.
- Iš jų 117 buvo priimti į farmakoterapiją opioidiniais vaistiniais preparatais.
- 2 asmenys pasirinko stacionarų gydymą (narkotinės abstinencijos gydymo skyriuose) Vilniaus priklausomybės ligų centre.
- 2 asmenys konsultavosi ambulatoriškai.

Heroino vartojimas per paskutines 30 dienų

$p=0,000$ (Cramer's V koeficientas)

Nevyriausybinių organizacijų ir ekspertų koalicija „Galiu gyventi“

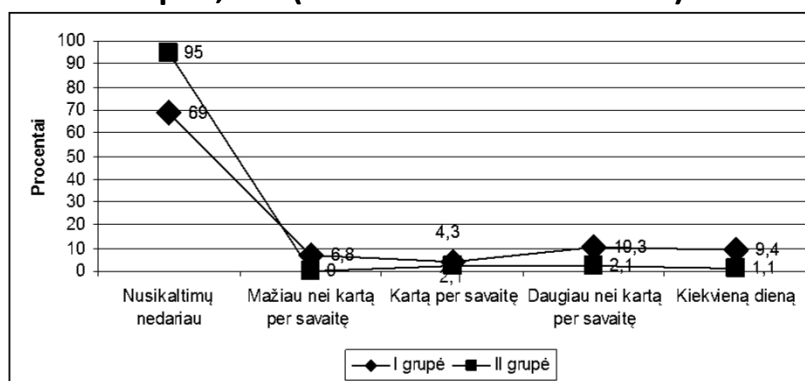
Vilniaus Universiteto Medicinos fakultetas

Vilniaus Universiteto Medicinos fakulteto Visuomenės sveikatos institutas PSO bendradarbiaujantis centras žalos mažinimo klausimais

Nusikalstama veikla per paskutines 30 dienų pirmoje

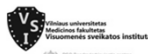
$p=0,000$ (Cramer's V koeficientas)

Nevyriausybinių organizacijų ir ekspertų koalicija „Galiu gyventi“

Vilniaus Universiteto Medicinos fakultetas

Vilniaus Universiteto Medicinos fakulteto Visuomenės sveikatos institutas PSO bendradarbiaujantis centras žalos mažinimo klausimais

Tiriamųjų nuomonė apie įvykusius pasikeitimus

Sritis	Taip	Ne
Dabar galiu dirbti	75,5 proc. (71)	24,5 proc. (23)
Dabar mano sveikata geresnė	84 proc. (79)	16 proc. (15)
Dabar aš pagerinau santykius su savo šeima	74,5 (70)	25,5 (24)
Dabar aš pagerinau santykius su savo draugais	50 proc. (47)	50 proc. (47)

Kiti rezultatai (1)

- Farmakoterapijos metu dalyviai turėjo galimybę pasitikrinti ŽIV, hepatito C, tuberkuliozės statusą ir esant reikalui pradėti gydymą.
- Viso per rugpjūčio – gruodžio mėn. buvo padaryta 96 ŽIV tyrimai.
- Naujų ŽIV infekcijos atvejų per 2 mėn. buvimo farmakoterapijoje laikotarpį, nustatyta nebuvo.
- 5 tiriamieji pradėjo ir/ar tęsė antiretrovirusinį ŽIV gydymą,

Kiti rezultatai (2)

- Tarpininkaujant atvejo vadybininkams dėl virusinio hepatito C gydymo į infekcinių ligų gydytojus kreipėsi 7 asmenys, 2 po ištyrimo paskirtas antivirusinis gydymas pegiliuoto interferono ir ribavirino deriniu.
- 20 dalyvių įgijo sveikatos draudimą, 14 dalyvių susirado darbą.
- 4 dalyviai susitvarkė neįgalumo klausimus ir pan.

Kiti rezultatai (3)

- Rugsjūčio – gruodžio mėn. buvo suteikta 1 932 socialinio darbuotojo konsultacijos ir 862 gydytojo psichiatro konsultacijos.

- Vilniaus apskrities Vyriausiojo policijos komisariato duomenimis, sugriežtinus policijos patruliavimą Vilniaus romų tabore ir nukreipus daugiau narkotikų vartotojų į gydymo programą, 2010 m. mieste sumažėjo vagysčių bei smurtinių nusikaltimų, ypač Naujininkų mikrorajone (17 proc.), esančiame šalia romų taboro

Išsamesnis tyrimo pristatymas:

- Medicinos mokslo žurnalas „Visuomenės sveikata“ publikavo straipsnį centro ir policijos bendrus veiksmus, slopinant narkotikų apyvartą Romų tabore. Straipsni galite atsisiusti šiuo adresu: <http://www.hi.lt>

BENDRADARBIAVIMO PRIVALUMAI

Pacientui:

- išorinė motyvacija;
- motyvacijos stiprinimas;
- paslaugų spektras;
- socialinių įgūdžių lavinimas;
- savalaikė pagalba.

Specialistui:

- atsakomybės pasidalinimas;
- resursų ir gebėjimų išnaudojimas;
- tobulėjimas;
- perdegimo sindromo prevencija;
- laiko taupymas;
- naujovių skatinimas.

BENDRADARBIAVIMO METU PASITAIKANČIOS PROBLEMOS

- Skirtingi darbo metodai ir požiūriai
- Nevienoda bendradarbiavimo patirtis
- Skirtinga kompetencija
- Skirtingi lūkesčiai kliento / paciento atžvilgiu
- Skirtingi pagalbos efektyvumo matavimai
- Pastangų sumažėjimas („socialinis dykinėjimas“)

PALINKĖJIMAS

Plėtokime vieningą bendradarbiavimo tarp institucijų praktiką, sprendžiant įvairias su psichoaktyvių medžiagų vartojimu susijusias problemas.

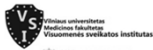

Galiu gyventi

Nevyriausybinių organizacijų ir ekspertų koalicija „Galiu gyventi“

Vilniaus Universiteto Medicinos fakultetas

Vilniaus Universiteto Medicinos fakulteto Visuomenės sveikatos institutas PSO bendradarbiaujantis centras Žalos mažinimo klausimais

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

Galiu gyventi

Nevyriausybinių organizacijų ir ekspertų koalicija „Galiu gyventi“

Vilniaus Universiteto Medicinos fakultetas

Vilniaus Universiteto Medicinos fakulteto Visuomenės sveikatos institutas PSO bendradarbiaujantis centras Žalos mažinimo klausimais